

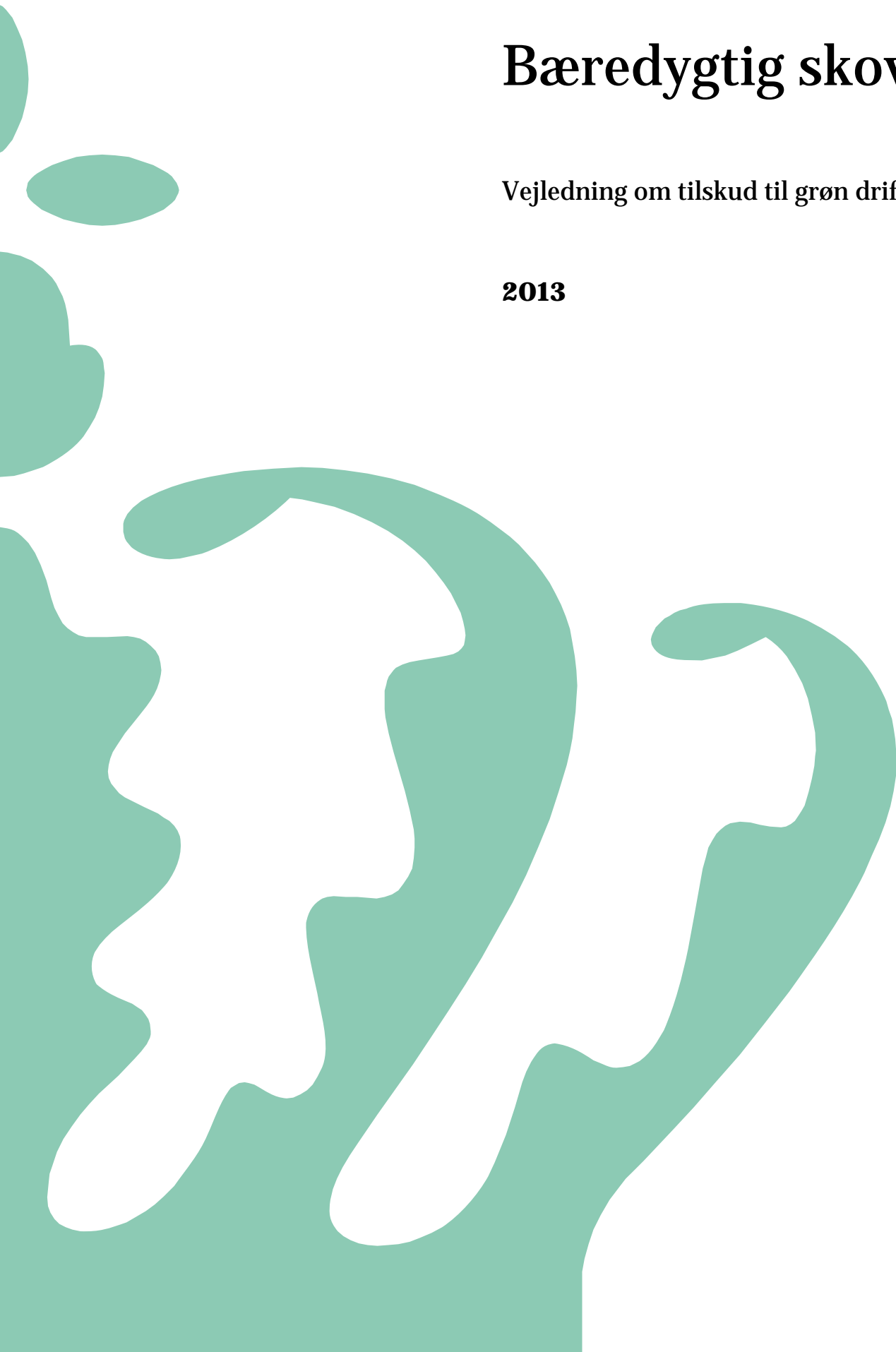

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Bæredygtig skovdrift

Vejledning om tilskud til grøn driftsplan

2013

Titel:

Bæredygtig skovdrift.
Vejledning om tilskud til grøn driftsplan.

Udgiver:

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
www.nst.dk

År:

2013

Indhold

Indledning	4
1.1 Hvem kan søge om tilskud?.....	5
1.2 Hvad ydes der tilskud til?	5
Tilskudssatser	6
1.3 Modul I Målsætning, status og kort	7
1.4 Modul II Plan for beskyttelse af naturværdier	8
1.5 Modul III Plan for omstilling til naturnær skovdrift.....	9
1.6 Afgrænsninger.....	10
Realisering af Natura 2000-planer for skov	12
Ansøgning	13
1.7 Ansøgningsfrist	13
1.8 Behandling af ansøgninger	13
1.9 Prioritering af ansøgninger	14
Det videre forløb	15
1.10 Udbetaling.....	15
1.11 Ændring eller manglende gennemførelse	16
1.12 Skattemæssige forhold.....	16
1.13 Ejerskifte for arealer med tilskud.....	16
Kontrol	17
Retsgrundlag	18
Bilag 1: Nøglebiotoper	19
Bilag 2: Ordforklaring	20
Bilag 3: Naturstyrelsens lokale tilskudsenheder	21

Indledning

Et af skovlovens formål er at fremme en bæredygtig drift af landets skove. For at understøtte dette formål er der i 2013-2015 genåbnet for tilskudsordninger, der har til hensigt at fremme bæredygtig skovdrift. Dette gøres ved tre forskellige støtteordninger: grøn driftsplan, foryngelse og særlig drift. Hertil kommer en ordning med tilskud til at beskytte skovnaturtyper og -arter i Natura 2000-områder.

Disse fire støtteordninger behandles i hver sin vejledning, hvor strukturen er forsøgt at være ensartet. Indledningsvist nævnes her formålene med de fire støtteordninger for at skabe et større overblik.

Den første støtteordning om grøn driftsplan har til formål at fremme omstillingen til bæredygtig drift af én eller flere skove på en ejendom. Der ydes både tilskud til at udarbejde en ny grøn driftsplan og et tillæg til en eksisterende driftsplan. Den grønne driftsplan skal indeholde en status og en plan for beskyttelse af skovens naturværdier, og kan indeholde en plan for omstilling til naturnær skovdrift. En grøn driftsplan kan være grundlaget for en aftale mellem ejer og Naturstyrelsen om at gennemføre Natura 2000-planerne for de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer.

Den anden støtteordning om tilskud til foryngelse har til formål at omlægge skovarealer med nåletræ til hjemmehørende træarter.

Den tredje støtteordning om tilskud til særlig drift har til formål at beskytte og pleje naturmæssigt værdifulde skovarealer og særlige arter tilknyttet skov (flagermus og hasselmus).

Endelig har den fjerde støtteordning til formål at beskytte skovnaturtyper og -arter som opfølgning på Natura 2000-planerne.

I det følgende redegøres mere uddybende for ovennævnte støtteordning om tilskud til grøn driftsplan.

1.1 Hvem kan søge om tilskud?

Ansøgere kan være

- Private ejere af fredskovspligtige arealer.¹
- Private ejere af skovbevoksede arealer, der ikke er fredskovspligtige. Skoven skal være mindst 0,5 ha og mere end 40 meter bred (i gennemsnit).

Privat ejer kan være en person, et selskab, en fond, en forening eller lignende. Den private ejer må ikke have indgået driftsoverenskomst med eller modtage driftstilskud fra det offentlige til det konkrete areal.

Tilskud vil ikke kunne ydes til stat, kommuner og folkekirke eller selskabskonstruktioner, hvor disse har en betydelig indflydelse på driften.

1.2 Hvad ydes der tilskud til?

Der ydes tilskud til at udarbejde en grøn driftsplan for en ejendom. Den grønne driftsplan skal indeholde

- Målsætning, status og kort (modul I—obligatorisk del).
- Plan for beskyttelse af naturværdier (modul II - obligatorisk del).
- Plan for omstilling til naturnær skovdrift (modul III - valgfri del).

Den grønne driftsplan skal være af høj kvalitet, og derfor skal f.eks. skovkort og bevoksningsliste svare til det materiale, som leveres af velkendte planlægningsfirmaer.

Der skal være en klar sammenhæng mellem status/kort og plan, således at informationer i bevoksningsliste og/eller på kort indgår systematisk i plandelen (modul II og III). Dette kan med fordel understøttes skematisk, jf. eksempel under modul III.

Der ydes tilskud til at udarbejde en grøn driftsplan for én eller flere skove på samme ejendom.²

Der ydes tilskud til fredskovspligtige arealer og skovbevoksede arealer uden fredskovspligt. Der ydes dog ikke tilskud til arealer med juletræer og pyntegrønt i kort omdrift, som ikke er omfattet af fredskovspligt.

Den grønne driftsplan er ikke bindende for skovejeren. Det er således frivilligt for ejeren, om de planlagte aktiviteter i driftsplanen skal gennemføres.

Planlagte aktiviteter i en grøn driftsplan kan kræve dispensation fra gældende lovgivning. Det er altid ejerens ansvar, at der ikke sker overtrædelse af gældende lovgivning.

---

¹ Det fremgår normalt af matriklen og tingbogen, om en skov er fredskov. Ved tvivl kan Naturstyrelsens lokale enheder kontaktes.

² Ejendom defineres i denne tilskudsordning som en samlet fast ejendom i udstykningslovens forstand.

Tilskudssatser

Der ydes tilskud til tre forskellige moduler i den grønne driftsplan. Modul I og modul II er obligatoriske, hvorimod modul III er valgfrit. Af tabel 1 fremgår tilskuddet til de enkelte moduler og i de følgende afsnit er indholdet af modulerne nærmere beskrevet.

	Tilskud	Maksimalt tilskud		
Modul I Målsætning, status og kort (Obligatorisk modul).	75 % af udgifterne	Nyregistrering Tillæg til driftsplan	4000 kr. + 2000 kr. +	250 kr./ha 125 kr./ha
Modul II Plan for beskyttelse af naturværdier (Obligatorisk modul).	90 % af udgifterne		2000 kr. +	50 kr./ha
Modul III Plan for omstilling til naturnær skovdrift (Valgfrit modul).	90 % af udgifterne	Uden lokalitetskortlægning Med lokalitetskortlægning	2000 kr. + 2000 kr. +	50 kr./ha 250 kr./ha

TABEL 1
Tilskud for de tre moduler under grøn driftsplan

Tilskudsberettigede udgifter

Generelt skal udgifterne være rimelige og nødvendige for at gennemføre projektet og direkte relateret til udarbejdelsen af den grønne driftsplan.

De tilskudsberettigede udgifter kan omfatte udgifter til:

- Ekstern konsulentbistand
- Løn til personale

Særligt om løn til personale

Virksomhedens medarbejdere, medlemmer eller medarbejdere i foreninger og organisationers kan ansættes i et projekt om udarbejdelse af en grøn driftsplan, og udgifterne hertil kan indgå som tilskudsberettigede projektudgifter.

Udgifter til løn til personale er kun tilskudsberettigede, hvis udgifterne ikke normalt finansieres af offentlige institutioner, offentlige virksomheder eller kommunale fællesskaber.

Senest på udbetalingstidspunktet skal der kunne fremvises ansættelseskontrakter for projektansatte, af kontrakten skal timeløn og ansættelsesperiode fremgå. Der kan kun udbetales tilskud til løn, når der foreligger en konkret tidsbegrænset og skriftlig aftale med den ansatte. Husk at angive arbejdsopgaver, timepris og antal timer.

Der skal ved anmodning om udbetaling foreligge dokumentation for det faktiske timetal (timeregnskab) og lønsedler.

Timelønnen udregnes som årsløn delt med ét årsværk/timeantal. Et årsværk er på 1924 timer. Det skal fremgå af ansøgningen, hvad den projektansattes arbejde består af.

Virksomhedsejere og private ansøgere kan ikke ansætte sig selv i et projekt og kan ikke få tilskud til egen løn.

Der kan ikke opnås tilskud til aflønning af tegningsberettigede bestyrelsesmedlemmer i foreninger og organisationer, herunder formænd, i et projekt.

1.3 Modul I Målsætning, status og kort

Dette modul er obligatorisk, og skal bestå af følgende dele:

Målsætning

I beskrivelsen af målsætningen for den bæredygtige skovdrift skal

- Der være opstillet en overordnet målsætning for skovejendommen.
- Målsætningen skal afspejle driftsplanen som helhed.
- Alle væsentlige delmål for skovdriften være opstillet.
- Alle delmål være kvantificeret.

Status og kort

Status skal omfatte følgende registreringer og oplysninger

- Bevoksningsinddeling med hovedtræart, væsentlige indblandingstræarter, alder, højde og areal samt anvendelse af arealer uden bevoksning.
- Registrering af de nøglebiotoper, der er nævnt i bilag 1, herunder en vurdering af plejebehov.
- Kortlagte arealer med EU-habitatnaturtyper i Natura 2000-områderne. Disse arealer kan ses i [Danmarks Miljøportal](#).
- Offentlige reguleringer og relevante tinglysninger, f.eks. fredninger, beskyttede fortidsminder, arealer beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, habitat- og fuglebeskyttelsesområder samt skovlovsaftaler. Registreringen skal indeholde en kort beskrivelse og vurdering af, hvilken betydning den offentlige regulering har for skoven.
- Skovens kulturhistoriske spor samt særlige landskabelige værdier som f.eks. udsigter, markante træer eller gamle skovbryn.
- Skovens adgangsforhold (veje og stier) samt særlige anlæg for friluftslivet (f.eks. bålsteder, primitive overnatningspladser, skovlegepladser og P-pladser).

På baggrund af disse registreringer og oplysninger skal der udarbejdes bevoksningsliste og korresponderende skovkort/temakort. Alle ovennævnte registreringer og oplysninger skal fremgå systematisk af kort og/eller bevoksningsliste. De nye kort skal udarbejdes i målestok, som ligger indenfor intervallet 1:2.000 til 1:5.000.

Hvis kortet foreligger elektronisk med mulighed for udskrift i samme interval, kan der laves kort i 1:10.000.

Som grundlag for at udarbejde kort skal anvendes oprettet luftfoto eller orthofoto³ i stor målestok (f.eks. 1:4.000).

Type	Billede	Beskrivelse	Pleje
Græsningsskov Litra 16b Areal: 3,7 ha Hovedtræart: Eg		Skoven er en typisk græsningsskov med bredkronede træer og tornede buske. Skoven er i sin nuværende form meget lukket og svært fremkommelig. Græsningen forventes at åbne den mere op.	Skoven skal afgræsses af 20 løsgående kreaturer i sommerhalvåret for at åbne skoven mere op. Græsningstrykket reguleres efter behov, så skovbunden ikke tager skade, og der sikres en god balance mellem lysåbne og lukkede områder i skoven.

TABEL 2
ET EKSEMPEL PÅ REGISTRERING OG BESKRIVELSE AF PLEJE AF EN NØGLEBIOTOP (FOTO: BERT WIRKLUND)

Eksisterende driftsplan

Hvis en eksisterende driftsplan for en skov er yngre end 10 år på ansøgningstidspunktet, kan der kun ydes tilskud til at udarbejde et *tillæg* til driftsplanen. Der kan således ydes tilskud til de krævede dele under modul I, som ikke er medtaget i den eksisterende driftsplan. Den maksimale tilskudssats er reduceret, jf. tabel 1. Endvidere kan der ydes tilskud til de elementer af modul II og III, som ikke er medtaget i den eksisterende driftsplan.

1.4 Modul II Plan for beskyttelse af naturværdier

Der ydes tilskud til at udarbejde en 10- eller 15-årig plan for beskyttelse og fremme af skovens naturværdier.

De naturbeskyttende tiltag i planen kan f.eks. være at

- Sikre en naturvenlig skovdrift.
- Udlægge urørt skov.
- Genoptage drift af stævningskov eller skovgræsning.
- Bevare gamle træer til naturlig død og henfald.
- Sikre levesteder for bilag IV arter.
- Genoprette naturlig hydrologi på skovarealer.
- Rydde uønsket opvækst på f.eks. enge, overdrev og heder.
- Genoptage høslæt eller afgræsning af f.eks. enge, overdrev og heder.

Hvert plejetiltag skal beskrives, og relateres til den eller de enkelte afdelinger og litra i bevoksningslisten. Desuden skal arealerne indtegnes på kort over skoven. Planen kan med fordel systematiseres i skema eller bevoksningsliste jf. eksemplet med registrering af nøglebiotoper, se tabel 2.

³ Et orthofoto er et geometrisk orienteret luftfoto som ofte bruges i GIS

Særligt for Natura 2000-områder

Planen for beskyttelse af naturværdier skal som minimum indeholde retningslinjer, som realiserer Natura 2000-plan og -handleplan for området.

1.5 Modul III Plan for omstilling til naturnær skovdrift

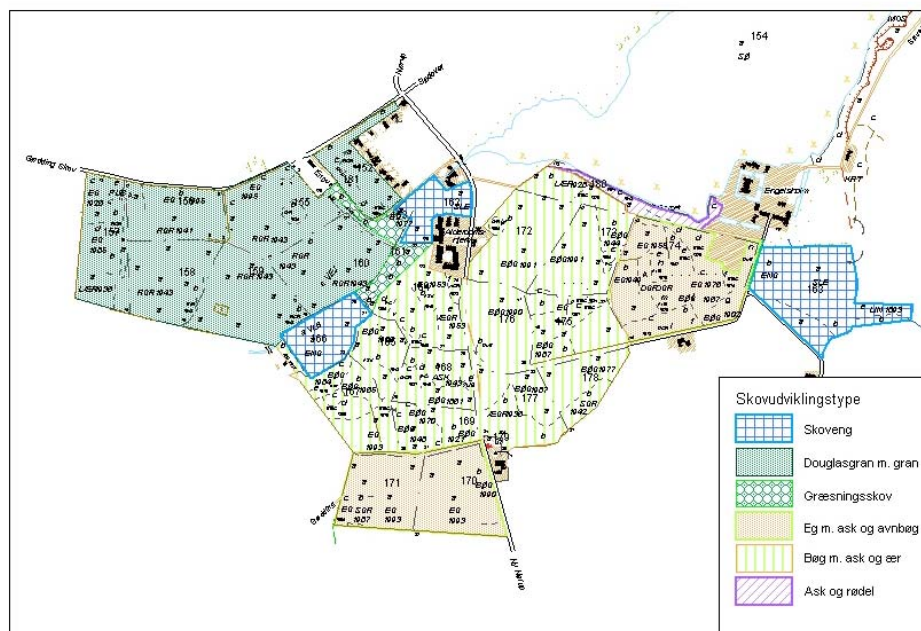
Der ydes tilskud til at udarbejde en plan for omstilling til naturnær skovdrift. Planen skal indeholde en langsigtet plan for skovens omstilling til naturnær skovdrift og en 10- eller 15-årig foryngelsesplan. Desuden kan planen indeholde en lokalitetskortlægning af hele eller dele af skoven.

Naturnær skovdrift

Da omstilling til naturnær skovdrift typisk vil strække sig over en længere årrække (ofte flere trægenerationer), kan en langsigtet plan for skovens omstilling være med til at fastholde kursen mod den ønskede udvikling. Derfor ydes tilskud til at udarbejde en langsigtet plan for skovens omstilling til naturnær skovdrift. I planen skal den på lang sigt ønskede naturnære bevoksningstype fastlægges for hvert område af skoven, f.eks. ved anvendelse af [Skovudviklingstyper](#).

Ved fastlæggelsen af de ønskede bevoksningstyper inddrages målet med skovdriften samt kendskabet til skovens lokaliteter - altså kendskab til jordbund og klimaforhold.

Denne langsigtede plan skal præsenteres på kort over skoven, så som det ses i figur 1.

FIGUR 1 EKSEMPEL PÅ EN PLAN FOR OMSTILLING TIL NATURNÆR SKOVDRIFT (ENGESHOLM SKOV), HVOR "SKOVUDVIKLINGSTYPERNE" ER ANVENDT TIL AT ANGI DET LANGSIGTEDE MÅL.

Foryngelsesplan

Der ydes tilskud til at udarbejde en 10- eller 15-årig plan for skovens foryngelser. Hver foryngelse skal relateres til den eller de enkelte afdelinger og litra i bevoksningslisten, og indtegnes på kort over skoven. Foryngelserne skal understøtte den langsigtede plan for omstilling til naturnær skovdrift.

Lokalitetskortlægning (tilvalg)

Forstlig lokalitetskortlægning omfatter kortlægning af jordbunden og vigtige dyrkningsfaktorer som grundvandsstand, forekomst af rodstandsede lag, tørveforekomster og andre forhold, som påvirker mulighederne for at dyrke forskellige træarter. Disse registreringer er værdifulde ved fastlæggelse af den langsigtede plan for omstilling til naturnær skovdrift samt valg af foryngelsestræart i foryngelsesplanen. Derfor ydes tilskud til lokalitetskortlægning af hele det bevoksede areal eller dele heraf, dog minimum et bevokset areal på 10 ha.

Feltregistreringen og afrapporteringen af lokalitetskortlægningen skal som minimum opfylde følgende krav

- Der skal foretages mindst 1 registrering af jordbundsforholdene pr. 5 ha jævnt fordelt over kortlægningsområdet. Registreringen skal ske i gravede jordbundshuller (jordprofilbeskrivelse) eller ud fra jordboringer. I begge tilfælde til en dybde af 1,50 meter eller til højere liggende rodstandsede lag.
- Der skal foretages mindst 1 detaljeret jordprofilbeskrivelse i gravet jordbundshul pr. påbegyndt 100 ha.
- Der skal udarbejdes et jordbundskort på baggrund af det udlagte registreringsnet. På kortet inddeles kortlægningsområdet i jordtyper efter den dominerende tekstur indenfor den øverste meter. Det vil sige i sandjord, lerblandet sandjord, sandblandet lerjord, tørvejord osv. På samme måde afgrænses områder med særlige dyrkningsfaktorer såsom rodhæmmende forhold (f.eks. al-lag), samt dræningsproblemer af forskellig grad (f.eks. dybde til grundvand). Som støtte for udarbejdelsen af jordbundskort kan med fordel anvendes GEUS's jordartskort.
- Som dokumentation for kortlægningen skal der være udarbejdet profilbeskrivelser fra jordboringer og gravede jordbundshuller, hvis beliggenhed skal fremgå af kort eller en koordinat.

Lokalitetskortlæggerens faglige og uddannelsesmæssige baggrund skal fremgå af ansøgningen og skal mindst svare til den jordbundsviden, der opnås på uddannelserne MSc Forest and Nature Management (forstkandidat) eller skov- og landskabsingeniører. Der kræves dokumentation for særligt erhvervet viden om lokalitetskortlægning, tidligere udført arbejde og deltagelse i kurser eller lignende. Naturstyrelsen tager herefter stilling i den konkrete ansøgning.

1.6 Afgrænsninger

I visse tilfælde ydes der ikke tilskud, selv om de øvrige betingelser er opfyldt. Der ydes ikke tilskud til foranstaltninger

- Der er pligt til at foretage i henhold til skovlov, anden lovgivning eller tinglyste servitutter.
- Der gives tilskud efter anden lovgivning.
- Der er påbegyndt, inden der er givet tilsagn om tilskud hertil.

- Hvor det samlede tilskud er under en vis grænse, som fastsættes af Naturstyrelsen. Pr. juni 2013 er grænsen kr. 10.000.

Desuden er kriseramte virksomheder, som defineret i EF-rammebestemmelserne for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder, udelukket fra tilskud.⁴

Kombination med andre tilskudsordninger efter skovloven

Tilskud efter denne ordning kan kombineres med tilskud efter ordningerne om beskyttelse af skovnaturtyper og –arter i Natura 2000-områderne, særlig drift og foryngelse af skov.

---

⁴ I disse EF-rammebestemmelser betragtes en virksomhed som udgangspunkt som kriseramte under følgende omstændigheder:

- a) hvis der er tale om et selskab med begrænset ansvar, når over halvdelen af den tegnede kapital er forsvundet, og over en fjerdedel af denne kapital er gået tabt i løbet af de sidste tolv måneder
- b) hvis der er tale om et selskab, hvor i det mindste nogle af deltagerne hæfter ubegrænset for virksomhedens gæld, når over halvdelen af egenkapitalen som opført i virksomhedens regnskaber er forsvundet, og over en fjerdedel af denne kapital er gået tabt i løbet af de sidste tolv måneder
- c) når virksomheden, uanset dens selskabsform, efter de nationale regler opfylder betingelserne for konkursbehandling mv.

Realisering af Natura 2000-planer for skov

Natura 2000 er et netværk af områder i EU med særlig værdifuld natur. Der er udarbejdet Natura 2000-planer og –handleplaner for de danske Natura 2000-områder. Planerne beskriver, hvilken indsats myndighederne skal sikre bliver gennemført for at beskytte naturtyper og arter i områderne. Læs mere på www.nst.dk/Naturbeskyttelse/Natura2000

Natura 2000-planer og –handleplaner kan for skov realiseres ved:

1. Tilskud til at beskytte skovnaturtyper og levesteder.
Der ydes tilskud til at beskytte skovnaturtyper og levesteder for arter i skov i Natura 2000-områderne. Både kommuner og private skovejere kan få tilskud. For nærmere information henvises til "Vejledning om tilskud til at beskytte skovnaturtyper og –arter i Natura 2000-områder", der kan findes på adressen: www.nst.dk/privatskovtilskud.
2. Skriftlig aftale efter skovlovens § 18.
Som en alternativ mulighed kan en skovejere og Naturstyrelsen indgå en skriftlig aftale efter skovlovens § 18, der realiserer Natura 2000-plan og –handleplan for de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer på hele eller dele af en ejendom.

En grøn driftsplan vil kunne levere de nødvendige oplysninger til denne aftale, herunder en beskrivelse af den nødvendige beskyttelsesindsats samt kortbilag til aftalen. Se også afsnittene "Ansøgningsfrist", "Behandling af ansøgninger" og "Udbetaling".

Det vil være muligt at kombinere mulighed 1 og 2 på en ejendom. Ejeren kan således søge tilskud til at beskytte skovnaturtyper og levesteder i dele af en skov og for andre dele af skoven indgå en skriftlig aftale efter skovlovens § 18.

Kontakt Naturstyrelsens lokale tilskudsenheder for at høre nærmere (se bilag 3).

Ansøgning

Det er muligt at søge om tilskud fra juli 2013, hvor ansøgningsskema kan findes via Naturstyrelsens hjemmeside www.nst.dk/privatskovtilskud.

Det udfyldte ansøgningsskema skal sendes til Naturstyrelsens lokale tilskudsenhed, se bilag 6. Ansøgningen kan udfyldes af både ejer eller ejers konsulent. Ejer kan således give en konsulent fuldmagt til at underskrive ansøgningen. Fuldmagten skal vedlægges ansøgningen.

Der skal søges om tilskud til én eller flere skove på samme ejendom.⁵

Ansøgningen skal vedlægges de bilag, som Naturstyrelsen forlanger til brug for sagsbehandlingen, herunder:

- Oversigtskort, der viser beliggenhed af den skov/de skove, der søges tilskud til.

1.7 Ansøgningsfrist

Den årlige ansøgningsfrist er 1. september.

Der kan dog løbende søges om tilskud til, hvis alle følgende betingelser er opfyldt:

- Ejer ønsker at indgå en skriftlig aftale efter skovlovens § 18 med Naturstyrelsen om realisering af Natura 2000-planer og - handleplaner for de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer,
- Hovedparten af skoven/de enkelte skove, der indgår i ansøgningen, ligger i et Natura 2000-område, og
- Der er mindst 5 ha kortlagte skovnaturtyper i fredskov på det areal, der indgår i ansøgningen.

1.8 Behandling af ansøgninger

Natura 2000

Ansøgninger, der kan indsendes løbende (jf. afsnittet "Ansøgningsfrist" ovenfor), vil blive behandlet i den rækkefølge, de modtages. Skulle alle midler på årets tilskudsramme blive brugt, vil Naturstyrelsen melde dette ud på hjemmesiden. Hvis styrelsen har spørgsmål til en ansøgning, vil ansøger blive kontaktet. Hvis ansøgningen er særlig mangelfuld, kan den ikke behandles, og vil blive returneret til ansøger uden videre behandling. Ansøgere vil normalt få svar på en ansøgning ca. 3 måneder efter den er modtaget i Naturstyrelsen.

---

⁵ Ejendom defineres i denne tilskudsordning som en samlet fast ejendom i udstykningslovens forstand.

Øvrige ansøgninger

Alle andre ansøgninger vil blive behandlet efter udløb af årets ansøgningsfrist. De vil blive prioriteret efter nedenstående prioriteringskriterier, og der vil blive meddelt tilsagn og afslag herefter. Ansøgninger, der modtager afslag, vil ikke blive overført til det følgende år. Hvis styrelsen har spørgsmål til en ansøgning, vil ansøger blive kontaktet. Hvis ansøgningen er særlig mangelfuld, kan den ikke behandles, og vil blive returneret til ansøger uden videre behandling. Ansøger vil normalt få svar på en ansøgning ca. 3 måneder efter udløbet af ansøgningsfristen.

1.9 Prioritering af ansøgninger

Prioritering af ansøgningerne er nødvendig, hvis der samlet søges om tilskud for et større beløb, end den afsatte bevilling til tilskudsordningen. Der er følgende kriterier i prioriteret rækkefølge:

1. Ansøgninger om tilskud til ny driftsplan prioriteres højere end ansøgninger om tilskud til tillæg til eksisterende driftsplan.
2. Ansøgninger, hvor der søges tilskud til modul III (frivilligt modul), prioriteres højere end øvrige ansøgninger.
3. Jo større fredskovspligtigt areal der indgår i en ansøgning, des højere prioritering.

Det videre forløb

1.10 Udbetaling

For grøn driftsplan udbetales tilskuddet på én gang. Det vil fremgå af tilsagnsbrevet, hvordan der anmodes om udbetaling af tilskuddet.

Anmodning om udbetaling skal være modtaget i Naturstyrelsen senest to måneder efter, at projektet er afsluttet. Naturstyrelsen kan i særlige tilfælde meddele dispensation fra denne frist.

Naturstyrelsen udbetaler tilskuddet på grundlag af en opgørelse af de betalte tilskudsberettigede udgifter. Udgifterne skal kunne dokumenteres.

Naturstyrelsen kan i særlige tilfælde beslutte, at anmodning om udbetaling af tilskud skal være vedlagt en erklæring fra en statsautoriseret eller registreret revisor. Formular til revisorerklæring fås via Naturstyrelsens hjemmeside eller ved henvendelse til Naturstyrelsens lokale tilskudsenhed.

Tilskuddet overføres til ejers NemKonto.

Det er en betingelse for udbetaling, at

- Anmodning om udbetaling indeholder de oplysninger og er vedlagt de bilag, som Naturstyrelsen forlanger til brug for beregning og udbetaling af tilskud,
- Alle udgifter er afholdt i overensstemmelse med tilsagnet,
- Alle udgifter er afholdt inden den dato, hvor projektet senest skal være afsluttet, med mindre der er tale om udgifter til en eventuel revisorerklæring.

Der må ikke afholdes udgifter til projektet, før tilsagnshaver har modtaget tilsagn fra Naturstyrelsen.

Udbetalingsanmodningen med tilhørende originale regnskabsbilag skal være tilgængelig i mindst 5 år fra datoen for udbetaling af tilskud.

Særligt for Natura 2000-områder

Hvis det er anført i ansøgningen, at ejer ønsker at indgå en skriftlig aftale efter skovlovens § 18 med Naturstyrelsen (jf. afsnittet *"Realisering af Natura 2000-planer for skov"*), skal denne aftale være indgået inden tilskuddet kan udbetales.

1.11 Ændring eller manglende gennemførelse

Hvis projektet ikke gennemføres som anført i ansøgningen, har ejeren pligt til at underrette tilskudsenheden herom (se bilag 3). Dette skal ske inden for 1 måned efter, at det står klart, at projektet ikke gennemføres.

Hvis projektet ikke er påbegyndt, kan der søges om tilskud igen.

Tilsagn om tilskud bortfalder helt eller delvist, og udbetalt tilskud kan helt eller delvist kræves betalt tilbage med tillæg af renter. Tilbagebetaling kan eksempelvis komme på tale, hvis ansøgerens oplysninger er upræcise, fejlagtige, utilstrækkelige, eller der er fortiet oplysninger af betydning for afgørelsen. Der kan også ske straf med bøde for overtrædelse af reglerne.

1.12 Skattemæssige forhold

Naturstyrelsen indberetter udbetalt tilskud til *SKAT* som skattepligtig B-indkomst.

1.13 Ejerskifte for arealer med tilskud

Naturstyrelsen kan efter ansøgning tillade, at en anden indtræder i et tilsagn om tilskud, når den pågældende opfylder betingelserne for at være tilsagnshaver. Den, der indtræder i tilsagnet, indtræder i rettigheder og forpligtelser efter tilsagnet.

Kontrol

Naturstyrelsen foretager kontrol i forbindelse med administration af denne tilskudsordning. Naturstyrelsen har adgang til f.eks. at besigtige arealer, hvortil der er givet tilskud. Naturstyrelsen har også adgang til regnskaber, forretningsbøger, papirer mv. Materialet skal udleveres til den tilsynsførende på dennes begæring. Til brug for tilsynet kan indhentes nødvendige oplysninger hos skatte- og afgiftsmyndigheder og andre offentlige myndigheder.

Kontrolbesøg vil normalt blive varslet på forhånd.

Hvis ejendommen udtages til kontrol, har ejeren pligt til at medvirke til, at kontrollen kan gennemføres. Hvis ejer ikke selv har mulighed for at medvirke til, at kontrollen kan gennemføres, skal ejer finde en stedfortræder.

Hvis det viser sig, at der er afgivet urigtige eller vildledende oplysninger eller der foreligger andre forhold, der gør, at tilsagn om og/eller udbetaling af tilskud er sket på et forkert grundlag, kan Naturstyrelsen kræve tilskud helt eller delvist tilbagebetalt eller lade tilsagn helt eller delvist bortfalde. Der vil i grove tilfælde kunne idømmes straf og ske udelukkelse fra tilskud.

Træffes afgørelse om tilbagebetaling, anses det krævede beløb som forfaldent 3 uger efter underretning om afgørelsen. Fra denne dag forrentes beløbet i overensstemmelse med renteloven.

Skovloven, bekendtgørelse om tilskud til bæredygtig skovdrift, Kommissionens forordning (EU) Nr. 1975/2006 af 7. december 2006 og Kommissionens forordning (EU) nr. 65/2011 af 27. januar 2011 indeholder nærmere bestemmelser om kontrol af tilskud, tilbagebetaling af tilskud, straf og udelukkelse fra tilskud.

Retsgrundlag

De væsentligste retsregler for tilskud til bæredygtig skovdrift fremgår af:

Skovloven (Lovbekendtgørelse nr. 945 af 24. september 2009).

Bekendtgørelse nr. 422 af 15. maj 2012 om tilskud til fremme af bæredygtig skovdrift.

Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005 af 20. september 2005 om støtte til udvikling af Landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL).

Kommissionens forordning (EF) nr. 1975/2006 af 7. december 2006 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005 for så vidt angår kontrol og krydsoverensstemmelse i forbindelse med støtteforanstaltninger til udvikling af landdistrikter.

Kommissionens forordning (EF) nr. 1974/2006 af 15. december 2006 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005 om støtte til udvikling af Landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL).

Kommissionens forordning (EF) nr. 65/2011 af 27. januar 2011 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning nr. 1698/2005 for så vidt angår kontrol og krydsoverensstemmelse i forbindelse med støtteforanstaltninger til udvikling af landdistrikterne.

Kommissionens forordning (EF) nr. 1122/2009 af 30. november 2009 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 for så vidt angår krydsoverensstemmelse, graduering og det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem.

Danmarks landdistriktsprogram for perioden 2007-2013.

Bilag 1: Nøglebiotoper

Sluttede bevoksninger	Bøgeskov med flere etager og dødt ved
	Gammel løvskov, tydeligt "overmoden" (f.eks. bøgeskov nær sammenbrud)
	Kontinuert skov (skov med rig bundflora)
	Blandingsløvskov med flere etager og dødt ved
	Lindeskov (sluttet skov med lind på gammel løvskovbund)
	Gammel nåleskov (mindst 100-årig gran/fyr med bundvegetation og naturforyngelse)
	Græsnings- og stævningsskov
Krat	Skovbryn (kun naturmæssigt værdifulde skovbryn)
	Egekrat
Sumpskov	Andre løvkrat (f.eks. birk, hassel, pil eller blanding)
	Ellesump
	Askesump
	Birkesump
Vandområder	Andre Træbevoksede sumpe (f.eks. Pil og blandingsskov)
	Søer og damme
	Moser
	Kildevæld
	Vandløb (mere eller mindre naturligt)
Lysåbne miljøer	Standenge / strandrørsump
	Overdrev
	Enge (f.eks. gamle skovenge med engflora/sommerfugle og ±græsning /slåning)
Andet	Hede- og klitarealer
	Gamle stengærder, jorddiger og kulturspor, der kræver hensyn for at bevares
	Voksesteder for fredede og rødlistede plante- og dyrearter

TABEL 3
OVERSIGT OVER DE FORSKELLIGE NØGLEBIOTOPER.

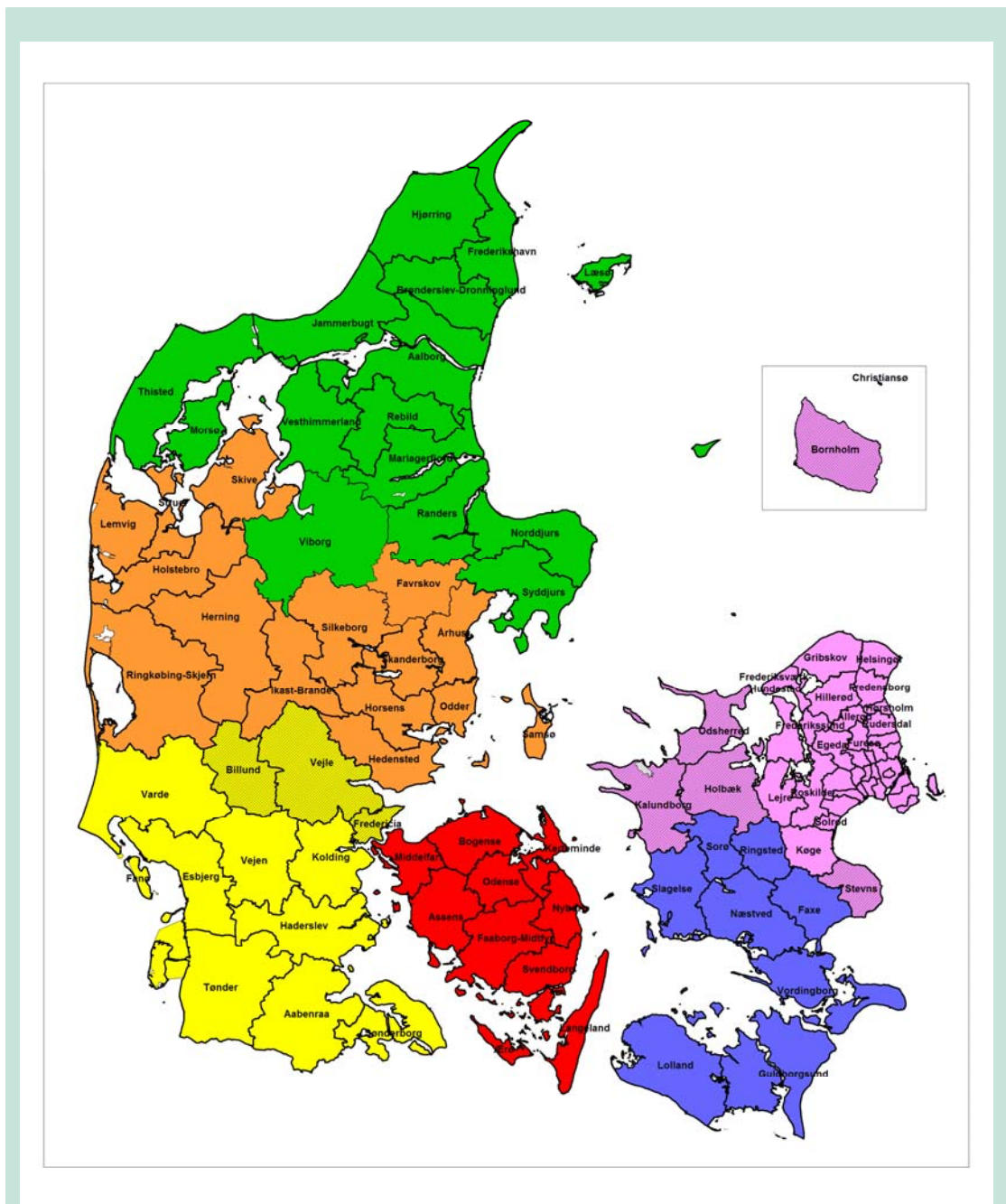
De enkelte nøglebiotoper (på nær hede- og klitarealer) er beskrevet i Naturstyrelsens publikation:

[Nøglebiotoper i skov.](#)

Bilag 2: Ordforklaring

Begreb	Forklaring
Natura 2000	Natura 2000 er et netværk af områder i EU med særligt værdifuld natur. Natura 2000 er en samlebetegnelse for <i>habitatområder</i> og <i>fuglebeskyttelsesområder</i> . I Danmark tales om internationale naturbeskyttelsesområder, som desuden rummer Ramsarområder og består af et eller flere af disse særligt udpegede områder. Der er mere information om Natura 2000 på Naturstyrelsens hjemmeside .
Udpegningsgrundlag	Udpegningsgrundlaget er en fællesbetegnelse for de arter og naturtyper, som findes indenfor et internationalt beskyttelsesområde og som er omfattet af listerne i habitatdirektivet eller fuglebeskyttelsesdirektivet, som forudsætter udpegningsgrundlag af beskyttelsesområder. Du kan finde udpegningsgrundlag her: Udpegningsgrundlag .
Skovnaturtyper	I Danmark er der 10 skovnaturtyper: 2180 (Skovklit) , 9110 (Bøg på mor) , 9120 (Bøg på mor med kristtorn) , 9130 (Bøg på muld) , 9150 (Bøg på kalk) , 9160 (Ege-blandskov) , 9170 (Vinteregeskov) , 9190 (Stilke-krat) , 91D0 (Skovbevokset tørvemose) , 91E0 (Elle- og askeskov) .
Kortlægning	Under forarbejdet til Natura 2000-planerne er en række naturtyper (bl.a. de 10 skovnaturtyper) kortlagt ved en fysisk gennemgang af habitatområderne. Naturtyperne er afgrænset og identificeret, og der er registreret oplysninger om struktur og artsindhold på arealerne. De kortlagte naturtyper kan f.eks. findes på hjemmesiden PRIOR .
Natura 2000-plan	Natura 2000-planen fortæller, hvordan man skal behandle hvert af de 246 Natura 2000-områder, så man stopper tilbagegangen for naturtyper og arter i det enkelte område. Natura 2000-planen indeholder en basisanalyse af områdets aktuelle naturtilstand og trusler, mål for naturtilstanden og et indsatsprogram. Natura 2000-plan kan findes på Naturstyrelsens hjemmeside .
Natura 2000-handleplan (Handleplan-myndighed)	Kommunerne og Naturstyrelsen har i fællesskab udarbejdet handleplaner for de enkelte Natura 2000-områder, der følger op på de statslige Natura 2000-planer. Naturstyrelsen har ansvaret for de dele af handleplanerne, der vedrører de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer, mens kommunerne har ansvaret for de øvrige dele af handleplanerne. Kommunerne har således ansvaret for handleplanlægning for de skovbevoksede arealer uden fredskovspligt. Den første generation af handleplaner beskriver indsatsen i første planperiode fra 2010 til 2015, dog 2010-2021 for skovbevoksede, fredskovspligtige arealer. Se mere på Naturstyrelsens hjemmeside og kommunernes hjemmesider.
Urørt skov	Betegnelse for en skov eller et område i en skov, der fra et bestemt tidspunkt friholdes for forstlige indgreb, som f.eks. plantning og hugst.

Bilag 3: Naturstyrelsens lokale tilskudsenheder

■ **NST Himmerland**

Møldrupvej 26
9520 Skørping
Tlf. 72543000

E-mail: HIM@nst.dk

■ **NST Fyn**

Sollerupvej 24,
5600 Fåborg
Tlf. 72543000

E-mail: FYN@nst.dk

■ **NST Søhøjlandet**

Vejlbo, Vejlsovej 12
8600 Silkeborg
Tlf. 72543000

E-mail: SHL@nst.dk

■ **NST Storstrøm**

Hannenovvej 22,
4800 Nykøbing F.
Tlf. 72543000

E-mail: STS@nst.dk

■ **NST Vadehavet**

Skovridervej 3, Arnum
6510 Gram
Tlf. 72543000

E-mail: VAD@nst.dk

■ **NST Vestsjælland**

Mantzhøj, Ullerupvej 1
4500 Nykøbing Sj.
Tlf. 72543000

E-mail: VSJ@nst.dk

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tlf.: (+45) 72 54 30 00

www.nst.dk